

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 22207/2024
26.06.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица, Иване Рађеновић, Татјане Миљуш и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Јаковљевић, адвокат из ..., против тужених 1. MONDO INC доо Београд као правног следбеника „Adria Media Group“ д.о.о. Београд, 2. ББ из ... и 3. ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Александар Петровић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 198/24 од 05.06.2024. године, у седници одржаној дана 26.06.2025. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог MONDO INC доо Београд као правног следбеника „Adria Media Group“ д.о.о. Београд изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 198/24 од 05.06.2024. године, као изузетно дозвољеној.

Укидају се пресуда Апелационог суда у Београду ГжЗ 198/24 од 05.06.2024. године и пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 632/23 од 25.01.2024. године у односу на туженог „Adria Media Group“ д.о.о. Београд чији је следбеник MONDO INC доо Београд и у том делу спис враћа првостпеном суду на поновно суђење.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужених ББ из ... и ВВ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 198/24 од 05.06.2024. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужених ББ из ... и ВВ изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 198/24 од 05.06.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 632/23 од 25.01.2024. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па су обавезани тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове солидарно исплате износ од 50.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 25.01.2024. године до исплате. Ставом другим изреке, делимично је одбијен тужбени

захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе тужене да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете поред досуђеног износа од 50.000,00 динара исплате износ од још 30.000,00 динара, а до траженог износа од 80.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 25.01.2024. године до исплате. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени ББ из ..., као одговорни уредник штампаног издања дневног листа „Куир“ да о свом трошку јавно објави увод и изреку ове пресуде, без икаквог коментара и без одлагања, а најкасније у другом наредном броју штампаног издања дневних и периодичних новина „Куир“ од дана правноснажности ове пресуде, под претњом плаћања тужиоцу износа од 100.000,00 динара за случај необјављивања. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 102.450,00 динара са законском затезном каматом почев од наступања услова за извршење до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж3 198/24 од 05.06.2024. године, одбијена је као неоснована жалба тужених и потврђена пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 632/23 од 25.01.2024. године, у ставовима првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртим изреке, тако што су обавезани тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 129.450,00 динара са законском затезном каматом почев од наступања услова за извршење до исплате. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка солидарно исплате износ од 27.000,00 динара и ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне одлуке донете у другом степену тужени благовремено, преко пуномоћника, улажу ревизију са позивом и на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку (посебна ревизија). Указују да се побијаном пресудом значајно одступа од актуелне судске праксе виших инстанци. Тужилац је у моменту објављивања текста био приведен и оптужен. С тим у вези дозвољен је одређени степен претеривања и провоцирања, како би се отворила расправа о питањима коју су од јавног интереса. О жртвама и извршеним кривичним делима не постоји модел савршеног извештавања. Сматра да је погрешно примењено материјално право јер су слобода говора и изражавања темељи демократског друштва. Указују и да је пред другостепеним судом учињена битна повреда из одредбе члана 374. став 1. Закона о парничном поступку јер је „Adria Media Group“ д.о.о. Београд престала да постоји 01.08.2023. године, као и да су учињене повреде из члана 12. ЗПП. Најзад, сматра и да је чињенично стање погрешно односно непотпуно утврђено.

Одредбом члана 404. Закона о парничном поступку прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени ревизијског суда потребно размотрити правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда у конкретном случају испуњени су услови из цитиране законске одредбе за изузетну дозвољеност ревизије првотуженог у овој правној ствари,

а ради уједначавања судске праксе. Стога је применом одредбе чл. 404 ст. 2 Закона о парничном поступку одлучено као у првом ставу.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. ЗПП и нашао да је ревизија делимично основана.

У поступку доношења побијане одлуке није учињена апсолутно битна повреда из одредбе чл. 374 ст. 2 Закона о парничном поступку на коју овај суд пази по службеној дужности.

Тужилац је тужбу поднео против Adria Media Group“ д.о.о. Београд, ББ из ... и ВВ из ... за накнаду нематеријалне штете због повреде части, угледа и права личности.

Првотужени Adria Media Group“ д.о.о. Београд брисан је из регистра привредних друштава Агенције за привредне регистре дана 01.08.2023. године услед статусне промене припајања код привредног друштва MONDO INC DOO BEOGRAD матични број 20729384 као друштва стицаоца. Ова статусна промена регистрована је код Агенције за привредне регистре као јединствене, електронске, јавне базе података, па се и податак о томе сматра јавним. Независно од тога и првостепени суд, а за њим и другостепени занемарујући жалбени навод о статусној промени, пресуде доносе у односу на правно лице које је престало да постоји. На овај начин поступљено је супротно судској пракси израженој у многобројним одлукама овог суда поводом последица статусне промене припајања из одредбе чл. 505 Закона о привредним друштвима.

Стога, у односу на првотуженог, због непотпуно утврђених чињеница није правилно примењено материјално право па је одлука морала бити укинута те је применом одредбе чл. 416 Закона о парничном поступку одлучено као у изреци у другом ставу.

Када су у питању ревизије ББ из ... и ВВ из ..., по оцени Врховног суда нису испуњени услови из цитиране законске одредбе чл. 404 Закона о парничном поступку за њену дозвољеност ревизије.

Према чињеничном утврђењу, дана ...2021. године у дневном листу „Курир“ број ..., објављен је текст под насловом „Култура“ чија садржина је у битном цитирана у нижестепеним одлукама.

Првостепени суд, полазећи од одредби чланова 5, 59, 73, 101, 102, 103, 112, 113, 114, 115, 117. и 120. Закона о јавном информисању и медијима, те одредби члана 154, 155, 198. и 200. Закона о облигационим односима, закључује да су тужени проузроковали нематеријалну штету тужиоцу која се огледа у повреди права на претпоставку невиности, с обзиром да су информације објављене у предметном тексту супротне одредбама Закона о јавном информисању и медијима, јер пре објављивања текста тужени нису са пажњом примереном околностима утврдили истинитост и потпуност информација. Тужилац је у предметном тексту окарактерисан као учинилац кривичног дела против полне слободе пре правноснажности одлуке суда, чиме су поступили супротно одредби члана 73. Закона о јавном информисању и медијима.

Стога је, применом члана 200. Закона о облигационим односима, првостепени суд досудио накнаду за претрпљену нематеријалну штету у износу од 50.000,00 динара.

Према становишту другостепеног суда, одлука је правилна из других разлога. Другостепени суд образлаже да у спорном тексту употребљен израз „г... .. педофилије“, несумњиво се односи на тужиоца, да је представљен као лице које има сексуалну настраност која се огледа у сексуалној привлачности према деци истог, супротног или оба пола што не представља биће неког кривичног дела док до радње извршења, попут обљубе над децом заиста не дође, али то свакако представља увредљиву тврдњу подобну да повреди част и углед тужиоца. По оцени другостепеног суда, иако означавањем тужиоца као педофила није дошло до повреде претпоставке невиности, објављене информације имају лезиону способност да повреди част и углед тужиоца будући да је он приказан као особа сумњивих моралних вредности. У спорном тексту тужилац је стављен у изузетно негативну и омаловажавајућу конотацију усмерену на његову личност, јер се нетачним, недозвољеним и непровереним информацијама ствара погрешна слика о њему и нарушава му част и углед. У погледу досуђеног износа од 50.000,00 динара, Апелациони суд сматра да је висина накнаде правилно одмерена.

Побијана одлука у складу је са правним схватањем Врховног суда у погледу примењених одредби Закона о јавном информисању и медијима.

Без утицаја је позивање тужених на образложење одлуке Уставног суда у Уж 868/2020 од 23.02.2023. године у којој је наведено да: „изрази из текста не могу да се посматрају изоловано већ у контексту спорног текста при чему циљ није увреда личности већ привлачење пажње јавности као и да је у питању стил писања својствен штампаним медијима, који улази у домен заштите слободе изражавања“. У конкретном случају не ради се о томе да је одређени израз посматран изван контекста, већ о томе да је изречена недвосмислена, кривичном пресудом непотврђена тврдња о туженом која је подобна да повреди част и углед. У том смислу без утицаја је, иначе тачан, навод ревизије о оправданом интересу јавности за друштвеном дискусијом и за цео случај јер у објављеном тексту, а у вези иницираног кривичног поступка није изражена сумња у погледу сексуалних склоности тужиоца, већ је изнета јасна тврдња која није потврђена у поступку који се води.

Врховни суд указује да позивање на наводно неуједначену судску праксу не значи да таква заиста и постоји. Наиме, правилна примена материјалног права зависи од утврђеног чињеничног стања односно од околности сваког појединог случаја.

Нема места изузетној дозвољености ревизије ни из других разлога предвиђених одредбом чл. 404 ст. 1 Закона о парничном поступку.

Битна повреда из одредбе чл. 374 ст. 2 тач. 12 Закона о парничном поступку на коју се указује наводима о недостацима образложења и изреке као и погрешно утврђено чињенично стање, нису дозвољени ревизијски разлози уопште, па ни основ за изузетну дозвољеност ревизије.

С тога је, применом одредбе из става 2. наведеног члана 404 Закона о парничном поступку, одлучено као у ставу трећем изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку, Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена ни као редовна.

Према одредби члана 403. ЗПП, која прописује услове за изјављивање ревизије, ревизија се може изјавити против правноснажне пресуде донете у другом степену (став 1) и увек је дозвољена када је то посебним законом прописано (став 2. тачка 1), ако је другостепени суд преиначио пресуду и усвојио захтев (став 2 тачка 2) односно ако је другостепени суд усвојио жалбу, укинуо пресуду и одлучио о захтевима (став 2 тачка 3). Одредбом става 3. истог члана прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе. Дакле, члан 403. ЗПП регулише општа правила о праву на ревизију, ако другачије није прописано посебним законом. Посебни закон у конкретном случају је Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“ број 83/14 ...) који је важио у време објављивања текста и који се примењује и у складу са прелазном одредбом чл. 153 Закона о јавном информисању и медијима (Службени гласник РС бр. 92/23). Одредбом чл. 126 прописано је да је ревизија дозвољена против другостепене пресуде којом је одбијен тужбени захтев (став 1); да у парници по тужби за накнаду штете и по тужби за остваривање права на део добити ревизију из става 1 могу изјавити и тужилац и тужени (став 2); да против пресуде другостепеног суда у парници по тужби за објављивање одговора не може да се изјави ревизија (став 3). Најзад, сагласно члану 410. став 2. тачка 5. ЗПП, ревизија је недозвољена ако је изјављена против пресуде против које по закону не може да се поднесе.

Како се у конкретном случају ревизијом побија другостепена пресуда у усвајајућем делу тужбеног захтева која има за предмет накнаду штету, како вредност побијаног дела правноснажне пресуде износи 50.000,00 динара, како се дозвољеност ревизије у односу на предметно новчано потраживање испитује према општем правилу садржаном у члану 403. став 3. ЗПП и зависи од вредности предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде која у конкретном случају не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, то је Врховни суд нашао да ревизија друго и треће туженог није дозвољена.

На основу члана 413. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу четвртом изреке.

У поновном поступку у односу на првотуженог првостепени суд ће имати у виду примедбе ове одлуке које се односе на спроведену статусну промену као и њене процесноправне и материјалноправне последице.

Председник већа – судија

Татјана Матковић Стефановић, с.р.

За тачност отправка

Заменик управитеља писарнице

Миланка Ранковић